

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA POHJOIS-KARJALAN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN VÄLINEN SOPIMUS STRATEGIAKAUDELLE 2026-2029

1. Sopimuksen tausta

- Kansalliset ammatillisen koulutuksen tavoitteet
- Tilannekuva koulutuksen järjestäjän toimintaympäristöstä ja sen ennakoidusta kehityksestä
- Koulutuksen järjestäjän ensisijainen toiminta-alue

Sopimusehdotus on laadittu yhteistyössä Pohjois-Karjalan työ- ja elinkeinoelämän, korkeakoulujen, maakuntaliiton ja työllisyysalueen kanssa muodostamalla yhteisissä tilaisuuksissa Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän yhteinen tulevaisuuskuva 2035 sekä strategiset tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2026–2029. Kyseiset tahot ovat kirjallisesti sitoutuneet edistämään toiminnanohjauksen kokeilun tavoitteita Pohjois-Karjalassa Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän kanssa.

2. Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän strategian keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet suhteessa ammatillisen koulutuksen kansallisiin tavoitteisiin, toimintaympäristön muutoksiin ja järjestäjän ensisijaiseen toiminta-alueeseen sopimuskaudella

a) Vaikuttavuustavoitteet

- Koulutustarjonta ja koulutusten tuottama osaaminen vastaa Pohjois-Karjalan ennakoituihin työvoima- ja osaamistarpeisiin nykyistä paremmin. Koulutuksilla kohotetaan Pohjois-Karjalan työvoiman osaamistasoa.
- Tutkinnon suorittaneiden työllistyminen paranee ja jatko-opintoihin korkeakouluihin siirtyvien osuus kasvaa.

Mittari	Toteuma 2025	Tavoite 2026	Tavoite 2027	Tavoite 2028	Tavoite 2029
Työllistyminen	64	71	72	74	75
Jatko-opintoihin siirtyminen	9	9	10	10	15
Vaikuttavuus	73	80	82	84	90

b) Toiminnalliset tavoitteet

- Koulutustarjonta ohjataan nykyistä enemmän niille aloille ja alueille, joilla työvoimatarve ennakoidusti kasvaa ja jotka mahdollistavat ja tukevat alueen kestävästä kasvusta ja strategisia painopistealoja. Tutkinnon suorittaneiden työllistyminen nousee ja on koko maan keskimääräistä tasoa korkeampi.
- Kykyä vastata jatkuvan oppimisen muuttuviin tarpeisiin parannetaan suuntaamalla koulutustarjontaa tutkinnon osiin kokonaisten tutkintojen sijaan.
- Työpaikalla järjestettävää koulutusta lisätään kaikilla aloilla nykyisestä ja sen toteutusta uudistetaan.
- Korkeakoulujen kanssa kehitetään yhdessä nykyistä vahvempi opiskelijoiden jatko-opintoväylä korkeakoulutukseen ja opiskelijoiden valmiuksia siirtyä korkea-asteelle vahvistetaan. Jatko-opintoihin siirtyneiden osuus kasvaa.

- Koulutuksen läpäisyä parannetaan nykyisestä ja perustutkinnoissa koulutuksen kokonaan keskeyttäneiden määrä vähenee nykyisestä 7,6 %:sta 6 %:iin (negatiiviset keskeytykset).
- Oppivelvollisille ja ensimmäistä tutkintoaan suorittaville aikuisille järjestetään osaamistavoitteiden saavuttamisen edellyttämä riittävä lähiopetus, ohjaus työpaikalla ja oppimisen tuki.
- Väestön vähentymiseen ja keskittymiseen maakunnassa varaudutaan kehittämällä työnjakoa koulutusten järjestämisessä, jolla varmistetaan koulutusten korkea laatu, vetovoimaisuus ja vaikuttavuus.

c) Toimenpiteet ja niiden ajoittuminen

Koulutustarjonnan suuntaaminen

- Aloituspaikat kohdennetaan yhteistyössä alueemme työ- ja elinkeinoelämän, työllisyysalueen ja omistajakuntien kanssa ennakointitietoon pohjautuen tutkintoihin, joista valmistutaan ja työllistytään parhaiten. *(Yhtymähallituksen päätös tehdään viimeistään alkusyksystä seuraavalle vuodelle)*
- Oppisopimusten ja koulutussopimusten käyttöä lisätään kaikissa tutkinnoissa koko maakunnan alueella ottamalla käyttöön alueen yrityksille ja työpaikoille työllisyyttä edistävä toimintamalli. *(Vuosina 2026–2029)*
- Opiskelijoiden puuttuvan osaamisen hankinnasta vähintään 50 % järjestetään työpaikalla järjestettävänä koulutuksena. Opetus- ja ohjaushenkilöstön työpanosta siirretään työpaikalla järjestettävän koulutuksen tukeen. *(Vuosina 2026–2029)*
- Työnantajille annetaan takuu opiskelijan riittävästä perusosaamisesta ennen työpaikalla järjestettävää koulutusta. *(Vuodesta 2027 alkaen)*
- Osaamisen näytöt järjestetään ensisijaisesti työelämässä. / vuodesta 2026 alkaen.
- Opetushenkilöstön työelämäjaksoja lisätään opiskelijoiden työpaikalla järjestettävän koulutuksen yhteydessä. *(Vuodesta 2027 alkaen)*

Jatko-opintoihin siirtyminen

- Jatko-opintoihin siirtymisen väyliä Karelia-ammattikorkeakouluun sekä Itä-Suomen yliopistoon (UEF) lisätään ja vahvistetaan. *(Sovimme väyläratkaisusta korkeakoulujen johdon kanssa vuoden 2026 aikana)*
- Koulutuksiin luodaan malli, jolla tuetaan ilmastonmuutoksen ja luontokadon hillitsemistä ja vihreää siirtymää. *(Vuodesta 2028 alkaen)*

Koulutuksen läpäisyn tehostaminen sekä opiskelijoiden hyvinvoinnin ja osallisuuden lisääminen

- Opiskelijoille luodaan opintojen alkuvaiheesta lähtien osaamisen kehittämisen polut tavoitteena opiskelijan työllistyminen tai yrittäjäksi ryhtyminen tai korkeakouluun siirtyminen. *(Vuodesta 2027 alkaen)*
- Opiskelijoille mahdollistetaan ulkomaanjakso kaikissa perustutkinnoissa ulkomaisissa yhteistyöoppilaitoksissa. *(Vuonna 2027)*
- Opetusta ja ohjausta järjestetään oppivelvollisille sekä ensimmäistä tutkintoaan suorittaville vähintään 30 h viikossa ja vähintään 5 h jokaisena arkipäivänä lukujärjestyksen

mukaisesti eri oppimisympäristöissä. Opetuksen ja ohjauksen määrä kasvaa. *(Vuodesta 2026 alkaen)*

- Luodaan opiskelijoiden hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä edistävä toimintamalli. *(Vuosina 2026–2029)*
- Opiskelijoille järjestetään lisää liikkumisen mahdollisuuksia ja otetaan käyttöön Liikkuva amis -toimintamalli ja työkykypassi. *(Vuodesta 2027 alkaen)*

Varautuminen väestörakenteen muutokseen

- Palvelurakenne uudistetaan kestäväällä tavalla vastaamaan ennakoituja Pohjois-Karjalan väestörakenteen ja toimintaympäristöjen muutoksia. *(Laadimme tulevaisuuden palvelurakenteesta selvityksen vuosien 2026–2027 aikana)*
- Saman alan tutkintojen järjestämistä maakunnan eri koulutusyksiköissä vähennetään. *(Vuodesta 2027 alkaen)*
- Fyysisiä omia oppimisympäristöjä vähennetään ja työpaikalla järjestettävää koulutusta sekä digitaalisia ratkaisuja lisätään. Tekoälyä hyödynnetään opetuksen ja ohjauksen tukena *(Vuosina 2026–2029)*
- Selvitetään yhteistyön syventämisen mahdollisuudet toiminnallisesti ja hallinnollisesti Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa tavoitteena resurssitehokkaampi ja vaikuttavampi koulutus sekä koulutusten saavutettavuuden varmistaminen Pohjois-Karjalassa. *(Laadimme Karelian kanssa yhteisen selvityksen asiasta 2026)*

3. Järjestämisluvan opiskelijavuosien enimmäismäärä

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän opiskelijavuosien enimmäismäärä on strategiakaudella 2845. Sopimuksen täytäntöönpanon ehtona on, että opetusministeri tulee päättämään kokeiluluvan opiskelijavuosien enimmäismäärästä tämän sopimuksen mukaisesti.

4. Harkinnanvarainen rahoitus

Tämän sopimuksen kohdassa 2 asetettujen tavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö tulee kohdentamaan strategiakaudella 2026-2029 harkinnanvaraista rahoitusta koulutuksen järjestäjälle julkisen talouden suunnitelman 2027-2029 puitteissa. Harkinnanvarainen rahoitus myönnetään strategiakaudella vuosittain kunkin vuoden talousarvion määrärahasta, mikäli eduskunta vahvistaa talousarvioehdotuksen.

Opiskelijoiden hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisääminen

Opiskeluhuollollista tukitoimintaa vahvistetaan opiskelijoiden hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden parantamiseksi. Tavoitteena on luoda turvallinen ja houkutteleva opiskelun arki tuemalla erityisesti nuoria opiskelijoita yhteistyössä opiskelijakunta Overian kanssa.

Opiskelijasta yrittäjäksi valmiiseen yritykseen

Alueen yrittäjäjärjestön, kauppakamarin, kuntien kehitysyhtiöiden ja rahoituslaitosten kanssa laaditaan malli, jolla lisätään opiskelijoiden yrittäjyyttä sekä varmistetaan yritystoiminnasta luopumisen yhteydessä yritystoiminnan jatkumisen Pohjois-Karjalassa.

Tutkintokoulutus johtaa yritystoiminnan jatkamiseen. Yritystoiminnasta luopuva yrittäjä on perehdyttämässä tulevaa opiskelijayrittäjää koko koulutuksen ajan. Koulutuksen aikana selvitetään yritysostoon tarvittavan rahoitus ja varmistetaan opiskelijan osaaminen yritystoiminnan jatkamiseen.

Työllisyyttä edistävät oppisopimus- ja koulutussopimusratkaisut

Oppimisen työvaltaisuuden ja koulutusten saavutettavuuden edistämiseksi koko maakunnassa sekä alueen työ- ja elinkeinoelämän elinvoimaisuuden lisäämiseksi luodaan toimintamalli, jossa rakennetaan alueen yrityksille ja työpaikoille työllisyyttä edistäviä ratkaisuja oppisopimuksilla ja koulutussopimuksilla sekä lyhyillä tutkinnon osista muodostuvilla osamiskokonaisuuksilla.

TOIMENPIDE/ TAVOITE	2026 €	2027 €	2028 €	2029 €	YHTEENSÄ €
Opiskelijoiden hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisääminen	188 000	125 000	130 000	130 000	573 000
Opiskelijasta yrittäjäksi valmiiseen yritykseen	17 000	70 000	70 000	70 000	227 000
Työllisyyttä edistävät oppisopimus- ja koulutussopimusratkaisut	95 000	305 000	300 000	300 000	1 000 000
YHTEENSÄ €	300 000	500 000	500 000	500 000	1 800 000

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi lisäksi kohdentaa koulutuksen laadun kehittämiseen, riittävän opetuksen ja ohjauksen turvaamiseen sekä työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen tukemiseksi harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.

5. Seuranta

Tavoitteiden ja toimenpiteiden väliarviointi toteutetaan toukokuussa 2028 pääosin valtakunnallisista tietovarannoista saatavien indikaattoreiden pohjalta.

Mikäli väliarvioinnissa Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä ei näyttäisi saavuttavan tässä sopimuksessa sovittuja tavoitteita tai suunta ei näyttäisi toivottavalta ja tilanne pääsääntöisesti johtuisi koulutuskuntayhtymästä riippumattomista syistä, voitaisiin tavoitteita ja toimenpiteitä muuttaa kesken strategiakauden.

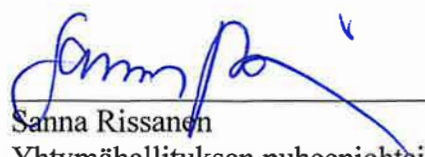
Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä ovat sopineet edellä mainituista kohdista 2–5.

Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on laadittu kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Petri Lempinen
Ylijohtaja
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Sanna Rissanen
Yhtymähallituksen puheenjohtaja
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä

Esa Karvinen
Kuntayhtymän johtaja, rehtori,
ammattikasvatusneuvos
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä